

קיב:

הגוזל ומאכיל פרק עשירי בבא קמא

עין משפט
גור מצוה

מסורת הש"ס

(א) ופליגי רב גמי הקמטין
הוא או סומא דכתיב כתיב
יומא רב גמי אמרין
(ב) נפישו תמלא כתיב
ערוכות טו וברשי למיל
עו דרי מהו (ג) רש"י
(ד) רש"י ס' פס"א: מלתו
(ו) י"ש"ס

תורה אור השלם

1. ואם שור נגח הוא
מתמל שליש חורגי
בבעליו ולא ישמרו
ודמיה איש או אשה
השור יסקל וגם בעליו
יוקח: שמוה כא כט

הגרות הב"ח

(א) גמי דלא קיימא ליה
חזקה כג"ל וזאת א'
מחוק: (ב) סם לנכסיה
דאיכוד קא טרד כוזי
לנכסיה ותי
דאימור דלמא לא אשכח:

גליון הש"ס

גמי דלכתא מקיימי עי'
כתיב דף טו ע"כ כתיב
דיה כל מפשה כ"ד ל"ע:
תוס' ר"ה ושלחו לו ב'
ולא בא בה"ב י"ב. עי'
לפל דף לג ע"כ מרדכי
ו"י"ב:

מוסף רש"י

חזי בה. לטון מרתי
כמו כח חיה"א דמס'
ע"י (טו): כלומר מפין
ומחשב לנפש טעמו על
דבר (ש"ב"ו טו). לטון
מרתי כקטן כמו (כ"ב)
ט"ו ליה לקטניה:
ולומר דיק לה ופתי'
ולע"י ט"ו. אדרכבא.
שער פסק דין אפסי ליה
שכל מקום שמשלם משלו
יקום ומפסי לו השער
(כ"ב דה"ה).

שלא בפני בעל דין. והאי קטן כמאן דלתייה דמי: **שסקף בעבדיו.**
(ו) לישנא אחרתא שסקף בעבדיו ואמר
הוא: **הסס.** הוא לירד לתוך שדה
בין שדה חזקה לדבוס אבל היכל
דלית ליה להאי מיעוק צבית זה
חזקה דלבוש לא מקפיקין ליה מיניה
ולכשיגדיל יביא רבי ירמיה עדי וידון
עמו: **חוליס.** מסוכנים למוט ואם
לא עכשו אימימי: **לכ"ד הגדול.**
שכאן ישראל: **כגון דנקט.** בעל
דין חבירו: **דסקא.** אגרת מצ"ד
הגדול ששלמו לכ"ד של כאן (לן/סופו):
מקיימים אס פשערי. היו עדים
החמומים מנקשים ליתך למדינת הים
מיאן מלוה לכ"ד ומעידין על כח
דין וביט דין כותבין תמחיו כמותב
תלמא הוינא וזלמו פלוני ופלוני
ואפסידו לתמימת ידיהו ואפסידו
וקיימוהי כדמו: **ואע"פ שטומד.**
בעל דין וזונו אל מקיימוהו מוסיף
הוא אין מוסיפין: **פסיפא.** שטר
שמחא על שאין פורע המוט:
אדרכבא. פסק דין לירד המלוה
לתוך נכסיה של ליה ולעולם בשומא(ס)
כמו: **שמה פסיפא.** קרקעות של
מלוה חבירו ותפחות מדמיה: **מר**
אפא. זה שמו והיה לו חוב על חבירו
ולא היה הלוה צביר: שני ותמימי
כתי דעין קבועים בעיירות תתת
עורא בפיק מרובה (לפל דף ט"ב):
שליש דרבנן. שהלך להומין איש לדין
ותור ואמר לכ"ד אינו רואה לנא:
פסיפנין ליה כתי פרי. דלא מאסר
כתי דינא: **פסיפא.** שטר שמחא. ופי'
שרו ליה שמתא לא שרו ליה עד דיביב
וזוה דפתיפא לספרא: **יהיבין זמנא.**
מומין בעל דין ליום פלוני לדין:
על פי **אפא.** ההולכת אללו לפי
דרכה או ע"פ שפיקו ותמסין עליהו
דעבדן שלחומיהו אי לא אחי
מחוקין באפקרותא ומשמעין ליה:
אלא דליפס כפסא. שאין אותו פלוני
עכשו צביר שצ"ד שח ואמר לשכניו
כשישוב פלוני אמרו לו לנא:
אלא

אבל הובא דאית ליה חזקה דאבהתא כו'. משמע דהיינו אפי'
היה רבי ירמיה בתוך הנית מדלא מפליג התם בעל השדה
מוחזק בשדה הכא רבי ירמיה לא היה מוחזק משמע דלא תלי
בכחי מדיי אלא צמח דלית ליה חזקה מאבות אפילו היה רבי
ירמיה מוחזק צבית:
ושלחו לו ולא בא. ארוי' דמשמע
דכתי שאלו לו * ולא בא
כתי שהיו עדי חוליס או שהיו
מנקשין ליתך למדינת הים מדלא
קאמר או שאלו דקאמר או שהיו
עדי חוליס או שהיו כו' ומיניה
כמון משמע דכתי למימר או ושלחו
דקאמר כגון דפתחו ליה בדניה
ושלחו ליה ולא אחא משמע דמשום
האי מילתא למדינת דשלחו לו ולא
אחא מקבלין עדים שלא בפני בעל
דין ויש לדחות דשאני התם דפתחו
ליה בדניה ודין גדול הוא זה (ו) ויש
ספרים שכתבו בהן או שאלו אחריו
ולא בלא וי"ט בספרים ישנים וצפי'
ר"מ ובספר ישן נמצא כתוב ושלחו לו:
מצוי טעין כ"ד הגדול קאוינא
כו'. פירש בה"ג ומ"י נתבע
לשאתמוצת בכתי והיה נראה לומר
דדוקא נתבע יכול לפטור עצמו
בכך אבל לא תובע דלתיב כל אדם
יאמר לחבירו או תן לי מנה או כל
עמי לכ"ד הגדול אבל נראה לר"מ
דכ"ש תובע דהשתא נתבע שגראה
עושה ערמה כדי לפטור עצמו ממה
שזה תובעו מני למימר הכי כ"ש
תובע שמחמילה תובע כן ואין נראה
כמערים ועוד דאפילו ליה דעבד
לנא לאש מלוה מני למימר לכ"ד
הגדול קאלינא כ"ש מלוה ואע"ג
דלאמר צפק זה צורר ופסידין דף
נא: ויש אמר אחימה הלכתא כופין
אזו והולך עמו לתקום הועד ומסין
דהני מיני מלוה אבל ליה עבד לאיש
מלוה ולא מיל נגך לתקום הועד
צית הועד ללו היינו צ"ד קבוע
אלא ש צ"ד הגדול ממנו כחמתה
והילכתא אפילו ליה מני למימר לכ"ד
הגדול קאלינא אבל צבית הועד לא
מני אמר אלא כופין אותו וכן בעירו:
מקיימין את השטר שלא בפני
בעל דין. פי' כקונו'
אס עדי מנקשין ליתך למדינת הים
ואין נראה לר"י דל"כ אמאי נקט
קיום השטר הא קבלת עדים אמר
נמי לעיל דכתיב' מקבלין שלא בפני
בעל דין ונראה לר"י דכלל עין
קאמר דמקיימין דקיום שטר דרבנן
ועדים החמומים על השטר כמי
שחוקה עדותן צב"ד דמי ואין ליתך
קיום ומדרבנן הוא דליתך הלך
מקיימין שלא בפני בעל דין ורבי
יוחנן דלאמר אין מקיימין סבר דלא
פלוג רבנן בין קיום שטרות לקבלת
עדות והא דקאמר דאכניה לך טעמא
דרי יוחנן ה"ק דאפילו בקיום שטרות
אית ליה לרי יוחנן יבא בעל השטר
ויעמוד על שורו ומיניה רב נמי אית
ליה בעלמא יבא בעל השטר כו':
עד דאויף שיהי בהלכתא בשבתא.
דמסתמא כתי דנחו:
דקבעי צ"מיתב וזוה צ"מיתבא.
כשקורעין אותה משלם
הוא שטר הקופר:
ומר

שלא בפני בעל דין ולא והא קתני בין גדולים
בין קטנים חייבין א"ל הרי מחלוקת סומכוס
בצידיך אמר איכפל כולי עלמא וקאי
כסומכוס לאפקוען לדידי אדהכי אינגל
מילתא אתא וממא לקמיה דרבי אבהו אמר
לא שמיע לכו הא דרב יוסף בר חמא א"ר
אושעיא דאמר רב יוסף בר חמא אמר רבי
אושעיא *תינוק שתקף בעבדיו ויירד לתוך
שדה של חבירו ואמר שלי הוא אין אומרים
נמתין עד שיגדיל אלא מוציאין מידו מיד
ולכשיגדיל יביא עדים ונראה מי דמי התם
הוא דמפקינן מיניה דלא קיימא ליה
(ו) אחזקה דאבהו *אבל היכא דאית ליה חזקה
דאבוה לא אמר רב *אשי א"ר שבתאי
מקבלין עדים שלא בפני בעל דין *תרו בה
ר' יוחנן וכי מקבלין עדים שלא בפני בעל
דין קיבלה מיניה ר' יוסי בר חנינא *כגון שהיה
הוא חולה או עדי חוליס או שהיו עדי
מבקשין ליתך למדינת הים ושלחו לו ולא בא
אמר רב יהודה אמר שמואל מקבלין עדים
שלא בפני בעל דין אמר מר עוקבא לרבי
מיפרשא לי מיניה דשמואל יבגון דפתחו ליה
בדיניה ושלחו ליה ולא אתא אבל לא פתחו
ליה ברביא *מצי א"ל אנא לכ"ד הגדול אוילנא
אי הכי כי פתחו ליה נמי *מצי א"ל לכ"ד
הגדול אוילנא אמר רבינא כגון דנקט דיסקא
מבית דין הגדול אמר רב מקיימין את השטר
שלא בפני בעל דין ור' יוחנן אמר אין
מקיימין את השטר שלא בפני בעל דין
א"ל רב ששת לרבי יוסי בר אבהו אמר
לך מעמיה דרבי יוחנן אמר קרא יהוועד
בבעליו ולא ישמרו אמרה תורה יבא בעל
השטר ויעמוד על שורו אמר רבא *הלכתא
מקיימין את השטר שלא בפני בעל דין ואפי'
עומד וצווה ואי אמר נקיטו לי זימנא עד
דמיייתנא סהדי ומרענא ליה לשמרא
*נקטינן ליה אי אתא אתא אי לא אתא
*כתבינן פתיחא עליה שטעין יומין לתתן קמאי לא
נחתין לנכסיה (ו) דאמר קא טרד כוזי וניזוף מציעאי נמי לא
נחתין ליה לנכסיה דאמר דלמא לא אשכח למיזף וקא טרד ומזבין בתראי נמי לא
נחתין לנכסיה דאמר לוקח גופיה קא טרד כוזי לא אתא כתבינן אדרכתא
אניכסיה *הוני מילי דאמר אתינא אבל אמר לא אתינא לאלתר
כתבינן *הוני מילי במלוה אבל בפקדון לאלתר כתבינן
וכי כתבינן אמרקעי אבל אמטלטלי לא דלמא שמיט
ואכיל להו מלוה למטלטלי וכי אתי ליה ומייתי סהדי
ומרע ליה לשטרא לא משכח מידי למיגבה ואי אית ליה
מקרקעי כתבינן *ולא היא אדרכתא אמטלטלי לא
כתבינן אף על גב דאית ליה מקרקעי חיישין שמה
כספיה וכי כתבינן אדרכתא *מודעינן ליה והני מילי
דמיקרב אבל מירחק לא ואי מירחק ואיכא קרובים אי נמי
איכא שירתא דאולי ואתו התם משהינן ליה תריסר ירחי
שחא עד דאולא וארתי שירתא כי הא דרבינא שהא למר
אהא תריסר ירחי שחא עד דאולא וארתיא שירתא
מכי חוזאי ולא היא התם איניש אלימא הוה אי היא
מטיא אדרכתא לידה לא הוה אפשר לאפוקי מיניה
אבל הכא לא נטרין ליה אלא *עד דאול שליחא בתלתא
בשבתא ואתא בארבעה בשבתא ולחמשא שבתא קאי
בדיניה אמר רבינא *האי שלוחא דרבנן מהימנינן ליה
כתי תרי *וה"מ לשמתא אבל לפתיחא כיון דממונא קא
מחסר ליה *דקא בעי ליה למיתב ליה וזו לספרא לא אמר
רבינא *יהיבין זימנא אפומא דאיתתא ואפומא דשיכבי
ולא אמרן אלא דליתיה במתא אבל

אם עדי מנקשין ליתך למדינת הים
ואין נראה לר"י דל"כ אמאי נקט
קיום השטר הא קבלת עדים אמר
נמי לעיל דכתיב' מקבלין שלא בפני
בעל דין ונראה לר"י דכלל עין
קאמר דמקיימין דקיום שטר דרבנן
ועדים החמומים על השטר כמי
שחוקה עדותן צב"ד דמי ואין ליתך
קיום ומדרבנן הוא דליתך הלך
מקיימין שלא בפני בעל דין ורבי
יוחנן דלאמר אין מקיימין סבר דלא
פלוג רבנן בין קיום שטרות לקבלת
עדות והא דקאמר דאכניה לך טעמא
דרי יוחנן ה"ק דאפילו בקיום שטרות
אית ליה לרי יוחנן יבא בעל השטר
ויעמוד על שורו ומיניה רב נמי אית
ליה בעלמא יבא בעל השטר כו':
עד דאויף שיהי בהלכתא בשבתא.
דמסתמא כתי דנחו:
דקבעי צ"מיתב וזוה צ"מיתבא.
כשקורעין אותה משלם
הוא שטר הקופר:
ומר